

Jubilæumsskrift

GULDBÆK FRISKOLE

1959 – 2009

Udgivet i anledning af Guldbæk Friskoles 50 års jubilæumsfest
22. august 2009

Indhold:

1	Landsbyskolen i Guldbæk (1917-1959).....	2
2	Fra landsbyskole til friskole (1959)	6
3	De første år som friskole (1959-69)	9
4	Udvikling og nye initiativer (1970-79).....	11
5	Krisetider og sammenhængskræfter (1980-93)	14
6	Nye tider – tilbage til idegrundlaget (1994-2009)	20
7	Fremtid med stabilitet og visioner (2009..).....	26

Forord:

I dette jubilæumsskrift, udgivet i anledning af Guldbæk Friskoles 50 års jubilæum, sætter vi fokus på begivenheder og skolens udvikling gennem 50 år. Viden herom har vi fra flere sider, dels et par skolelederes beretning og ikke mindst lokalhistorisk arkiv i Øster Hornum samt Else Gindebergs scrapbog med avisudklip og billeder fra familiens 18 år i Guldbæk, har været centrale kilder. Vi sætter fokus på tiden fra 1959 til 2009. De smukke bygninger, som i 50 år har dannet den fysiske ramme for Guldbæk Friskole, har dog en meget længere og ganske spændende historie. En historie, som på mange måder skaber forståelse for, hvordan der kunne skabes initiativer og kræfter til en etablering af en friskole i 1959, og hvorfor den fortsat er en vigtig del af hverdagen for mange borgere i Guldbæk.

1 Landsbyskolen i Guldbæk (1917-1959)

Den gamle Guldbæk skole lå midtvejs mellem Volstrup og Hæsum på Jordemodervej, nuværende Klingerhøjvej 22, og var skole for børnene fra hhv. Volstrup og Guldbæk. Dengang fortsatte Klingerhøjvej i lige linie til Volstrup. Guldbæk skole var ved at være halvgammel, og egentlig et ringe byggeri fra 1844 med diverse til- og ombygninger. Desuden var det til irritation, at den lå langt ude på heden mellem Volstrup og Guldbæk. Ikke at der ikke skete noget, i 1890 havde sognerådet lejet et stykke jord på 1000 kvadratalen af Jens P. Pedersen på Møllegårds mark til en gymnastikplads. Det lå lige syd for skolen, og lejen androg 1 kr. årlig, som hvert halve år blev fradraget med 50 øre fra det, som Jens måtte skyldte kommunen i skat. Men skolen var som sagt ikke god nok længere.

Guldbækborgerne finansierer deres egen skole

Allerede i 1892 havde kommunen købt et stykke jord i Guldbæk, velsagtens for at kunne bygge, men først under den første verdenskrig, da konjunkturerne var rimelige, blev der bygget. Af Lars Peter Madsen i Guldbæk købte man grunden for 200 kr., og folkene i byen havde man spurgt, om

de ville være med. Det ville man godt. Alt efter hartkornets størrelse blev der tegnet andele i projektet, der svingede fra 40 kr. op til 200 kr. med pant i den enkeltes ejendom. Lodsejerne kunne så afdrage deres gæld over 40 år. I alt satte beboerne 2900 kr. i deres nye skole, mens kommunen betalte resten. De samlede udgifter blev opgjort til 15.000 kr.

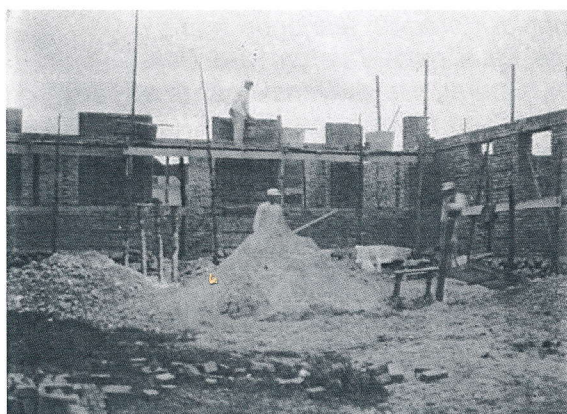
I december 1915 nedsattes et byggeudvalg med Chr. A. Jensen (Guldbæk) som formand. Da der stadig var tale om en skole for både Guldbæk og Volstrup var de øvrige tre byggeudvalgsmedlemmer fra Volstrup. Byggeudvalget blev bemyndiget til at indkøbe byggematerialer til skolebyggeriet inden yderligere prisstigninger og til at finde en arkitekt.

Den kendte arkitekt Hother Paludan blev sat på opgaven. Paludan var kendt på egnen, idet han få år forinden havde leveret tegninger til Godthåb kirke. Paludan leverede den 4. februar en detaljeret beskrivelse af opgaven til entreprenøren, Ernst Jensen i Godthåb. Paludan stillede store krav til arbejdet og materialerne, håndstrøgne røde sten, træ af sydsvensk fyr, etc. etc. Det skulle være en førsteklasses skole, man fik til byen. Paludan leverede også en fin haveplan til glæde for skolelæreren. Tiden var også gunstig, byggestilen med hvide pilastre i hjørnerne var på mode og skilte sig markant ud fra gårdene, som de så ud på landet på den tid.

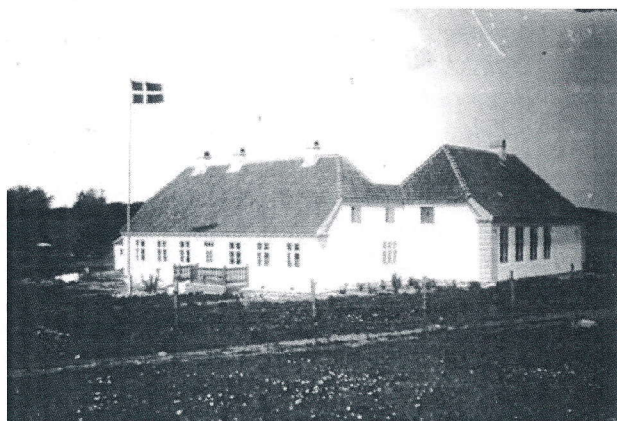
*"En af Himmerlands smukkeste Skolebygninger"
- Skrev "Aalborg Venstreblad" 6. marts 1917*

Den gamle skole forsøgte man at komme af med. Man fik et bud på 2000 kr., men det fandt sognerådet var for lidt, så man forholdt sig afventende. Det endte i øvrigt med, at man indrettede huset med to lejligheder, som man lejede ud.

Der holdtes licitation og i marts godkendtes bud fra håndværkerne, samtidig med at det blev bestemt, at skolen skulle være færdig til oktober. I juli var der indkommet kommentarer fra skoledirektionen om diverse tilretninger af planerne. Blandt andet om luftåbninger, at latrinerne skulle forsynes med løse tønder og, at det ansås for misligt, at afledningen fra pissoirerne tilflød Guldbækken.

Opførelse af Guldbæk Skole

Skolen efter den blev kalket hvid

Hvorfor skolen blev kalket hvid og hvornår, er det ikke lykkedes at finde ud af. På samme tid blev der nemlig også bygget en skole i Volstrup med samme arkitekt og bygmester, om end skolen dér blev en noget mere skrabet model, men med røde håndstrøgne sten og hvide pilastre. Her regnede man nemlig med, at det skulle være en ugift lærer man ville ansætte, hvorfor lejligheden ikke behøvede at være så stor, hvilket i øvrigt senere gav sognerådet nogle problemer.

Måske spillede det også ind, at man allerede havde en lærer siddende ude i den gamle skole, som

skulle flytte med ned i byen, når skolen stod færdig. Han var gift, og ham var man glad for i Guldbæk. Det var Stig Nielsen, født 1884, der var kommet til Øster Hornum i 1908, men i 1910 flyttet til Guldbæk Gamle Skole med sin kone Astrid, en datter af førstelæreren i Øster Hornum, Jens Sørensen Mark. Stig Nielsen var også fra egnen, så han faldt naturligt ind i det lille samfund, der nu pludselig havde fået en meget fin skole i deres midte. Han var en mand med mange interesser, var blandt andet meget tidligt med blandt amatørfotograferne og tog mange billeder fra egnen og af folk. Han var også en meget ivrig jæger, der kunne finde på at lade Astrid overtage undervisningen, dersom han pludselig kunne ane, at der ville komme et andetræk.

På sognerådsmødet 21. februar fremkom udvalget for opførelse af Guldbæk skole med oplysning om forskellige mangler ved opførelse af skolen. Det overlodes fremdeles byggeudvalget på bedste måde ved forhandling med håndværkerne, at få skolen færdig snarest muligt.

På den ene eller den anden måde må tingene være klarer, for torsdag den 1. marts 1917 kunne man så holde indvielsesfest i Guldbæk skole med 130 mennesker. Her blev der holdt taler af alle de, der nu skulle tage sig af den slags. Lørdag den 3. marts blev skolen så taget i brug, og nu havde man en skole for generationer, troede man.

Kilde: Poul Christensen og Niels Nørgaard Nielsen. Fra skriftet Øster Hornum Skole 1955-2005

Indvielse 1. marts 1917:

I "Aalborg Venstreblad" 6. marts 1917 kunne man læse:

Guldbæk Skoles Indvielse. En stor praktisk og smuk ny Skole.

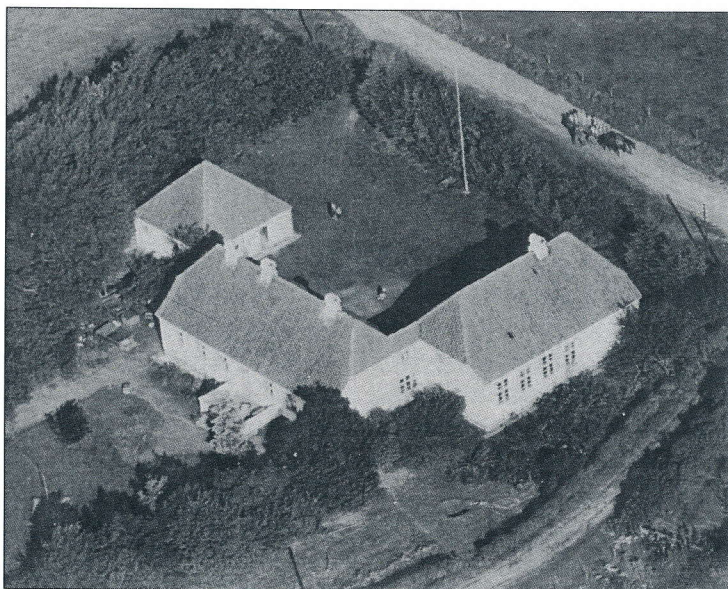
"Skoleindvielsen i Guldbæk i Torsdags formede sig helt igennem som en smuk og stemningsfuld Højtidelighed. Henved 130 Mennesker, hvoraf de fleste var af Sognets beboere, var forsamlede i den ny Skolebygning for at overvære Indvielsen. I den lyse, rummelige Skolestue bød Sogneraadformanden, Gaardejer Kr. Jensen, Guldbæk, den store forsamling velkommen. Han gav en kort, klar Oversigt over det nu afsluttede Arbejde og gav en Beretning om den økonomiske Side af Sagen. – Derefter holdt Provst Sommer, Gudum, den egentlige Indvielsestale. I et velformet og velholdt Foredrag klarlagde han sin Opfattelse af al Skoleopdragelses Maal. Dette Maal delte Taleren i tre Dele: Bibringelsen af visse almindelige Kundskaber, Opdragelse til Danskhed, til at udfylde Pladsen i Samfundet, og endelig Opdragelsen til Sandhed, til den rette Vurdering, den rette Erkendelse og den rette Tro. Provsten sluttede med at bekende Troen og med Ønsket om at de Mænd, der gennem Tiderne kommer til at virke ved Skolen, maatte blive i Stand til at føre Børnene frem til det, han i sit Foredrag havde kaldt al Skoleopdragelses Maal."

Derefter talte Pastor Kiilerich, Øster Hornum og Lærer Nielsen, Guldbæk. Mellem Talerne blev der sunget flere til Lejligheden udmærket passende Sange. – Efter denne egentlige Indvielse gik de Tilstedeværende omkring og besaa den ny Skole, og sluttelig samledes man om de fælles Kaffeborde.

Den ny Skolebygning i Guldbæk er af særlig Interesse, idet den er Udtryk for en glædelig Udvikling i Synet på Skolen og dens Betydning. Den ny Skole er i sin ydre Fremtoning en værdig Ramme om den Gerning, der skal udøves inden dens fire Vægge. Der er ikke blevet noget sparet ved Opførelsen; alt er udført efter Princippet: Det bedste er ikke for godt. Saavel Sogneraadet som alle Beboere fortjener Anerkendelse for den Enighed, der har været om at faa den ny Skole saa god som mulig, og for den Dygtighed og Præcision, hvormed dette er blevet gennemført. – Den ny Skole er bygget i tre Fløje; Skole,

Jubilæumsskrift Guldbæk Friskole 1959-2009

Lærerbygning og Udhus. Alle tre Fløje er gennemført smukke, praktiske og i alle Maader komfortable. Det man særlig lægger Mærke til, er det Hensyn, der overalt er taget til Børnene. Ikke alene opfylder selve Skolestuen alle de Krav, der kan stilles til Hygge, Praktiskhed og Behagelighed; men ogsaa udenfor Skoletiden er der tænkt paa Børnene. Den store, rummelige Opholdsstue er enestaaende, det er kun de færreste Landsbyskoler her hjemme, der har Magen til den. Tegninger og Udkast til Skolen er givet af Hr. Arkitekt Paludan, der assisteret af Arkitekt Hvass har skilt sig fra Arbejdet med overordentlig Dygtighed. og naar Skolen i Guldbæk nu fremtræder som en af Himmerlands smukkeste Skolebygninger, skyldes dette – næst Beboernes Offervillighed og Forstaaelse af Sagen – de to Arkitekters dygtige Arbejde. Ifølge Hr. Kr. Jensens Oplysninger har Skolens Opførelse kostet ca. 15.000 Kr. Lørdag den 3die Marts toges Skolen i Brug.”

2 Fra landsbyskole til friskole (1959)

Følgende overskrifter var at læse i landets dagblade
– fra den lokale Stiftstidende til Information - Juni 1959:

Oprettelse af friskole resultat af skolestrid

Kreds af beboere i Guldbæk i Himmerland vil købe nedlagte kommuneskole og omdanne den til friskole

Opretter friskole i protest mod skoleloven

Forældrene i lille jysk by vil ikke sende børnene til centralskole – Friskole i den gamle kommuneskole

På et møde i morgen i Guldbæk kommuneskole vil beboerne i Guldbæk i Øster Hornum sogn syd for Aalborg tage initiativ til at oprette friskole i byen i protest mod den nye skolelov.

Sognerådet i Øster Hornum har fået at nedlægge Guldbæk kommuneskole fra august og overtage skolens ca. 30 elever til en anden by, Godthåb, i kommunen,

og fremmest er begrundet af store afstand mellem Guldbæk og Godthåb.

– Der er tre kilometer mellem de to byer, siger han, men børn i Guldbæk skole fra sydøstlige hjørne, der vil få 3-4 kilometer til skole hver dag. Dette er langt efter vor mening, og det vil komme, at sognerådet forelsig har nægtet at godtgøre vores børns kørselspenge, skønt børn fra de to andre nedlagte skoler faar godtgørelse.

Måske har vi et særligt nært forhold til vor skole her i Guldbæk.

Første Friskole som Protest mod den nye Skole-Lov

Guldbæk-Forældrene vil ikke sende deres børn til den nye Skole i Godthåb

Skoleforliget af hhv. 1937 og 1958 gjorde op med forskelle mellem byskoler og landsbyskoler. Man havde ikke nær så meget undervisning på landet som i byerne, og der var på flere områder færre muligheder for elever på en landsbyskole end for elever i byerne. Mange landsbyskoler blev slået sammen til større centralskoler, der så kunne tilbyde deres elever de samme vilkår, som byskolerne. Dette skete også i Øster Hornum sogn, hvor en række landsbyskoler skulle nedlægges. Eleverne skulle så flyttes til hhv. centralskolen i Øster Hornum og centralskolen i Godthåb, hvilket også var tilfældet for de 30 elever på Guldbæk skole.

I 1947, 1950 og 1953 protesterede beboerne i Guldbæk mod denne udvikling. I 1954 forespurgte en kreds af Guldbæk borgere, om de kunne overtage skolebygningerne til friskolebrug, hvis sognerådet fastholdt sin beslutning om nedlæggelse. Sognerådet svarede, at de var positive, men ville have bindende tilsagn om beboernes deltagelse i finansieringen af køb og drift. I 1955 byggedes centralskolen i Øster Hornum for børnene i Øster Hornum, Hæsum og det meste af Volstrup skoledistrikt. I 1959 var skolen i Godthåb færdig og skulle efter sognerådets mening tage sig af børnene fra Godthåb og Guldbæk. Den beslutning blev ikke hilst med glæde fra alle sider, og hovedparten af befolkningen i Guldbæk besluttede, at de ville betale kommunen 25.000 kr. for at beholde skolen, som da skulle omdannedes til den selvejende institution Guldbæk Friskole.

Til Aalborg Stiftstidende 4. juni 1959 udtalte uddeler Poul Larsen sig om elevernes overflytning til Godthåb:

"Det er ikke vor mening. Vi har ca. 97 procent af befolkningen i Guldbæk bag os, når vi ønsker at oprette vor egen friskole. Vi håber at kunne købe den kommunale skole og fortsætte undervisningen her med en ny lærer. Den nuværende lærer Tromborg (1953 – 59) overflyttes til Godthåb. Vi synes, at der

er begået forskellige uretfærdigheder overfor os, og yderligere vil vi gerne beholde vor egen skole. Blandt andet synes vi ikke om, at børnene herfra ikke skal køres til skolen i Godthåb, mens børnene i centralskolen i Øster Hornum bliver kørt til skole. Det bedste havde været, om man i stedet for de to centralskoler i Godthåb og Øster Hornum havde bygget en stor fælles centralskole for hele kommunen. Det havde løst problemet. Nu, da det ikke er sket, laver vi vore egen skole. I morgen holder vi møde og nedsætter et udvalg, der skal tage sig af sagen."

Til dagbladet Information oplyste uddeler Poul Larsen, at modstanden først og fremmest var begrundet i den ret store afstand mellem Guldbæk og Godthaab.

"Der er tre kilometer mellem de to byer, siger han, men vi har børn i Guldbæk skole fra sognets sydøstlige hjørne, der vil faa 6 kilometer til skole hver dag. Dette er for langt efter vor mening, og dertil kommer, at sogneraadet foreløbig har nægtet at godtgøre vore børns kørselspenge, skønt børn fra de to andre nedlagte skoler faar godtgørelse. Maaske har vi et særligt nært forhold til vor skole her i Guldbæk. For 42 aar siden blev skolen bygget til dels for vore egne midler. Beboerne betalte byggematerialerne og hentede dem selv til byggepladsen. Desuden betyder skolen og læreren en hel del for os her i byen. Vi har derfor undersøgt mulighederne for at oprette en friskole, og jeg tror, der er store muligheder. Vi har regnet ud, at det vil koste forældrene 50 kr. pr. barn pr. aar at holde børnene i friskole, og naar de alligevel skulle betale kørselsudgifterne til Godthaab, er de økonomiske vanskeligheder til at overse. Desuden har vi forhandlet med egnens fire andre friskoler, og vi har planer om i fællesskab at holde en lærer, der kan klare den nye skolelovs krav om udvidet undervisning. Jeg har ogsaa en anelse om, at andre af kommunens beboere vil sende deres børn i friskole, hvis den først oprettes. Her paa stedet er der i hvert fald stor interesse for tanken."

Et par dage efter kunne man modsat i Aalborg Stiftstidende læse om skolekørslen:

"Flere i Guldbæk mener, at sogneraadet ikke vil lade børnene fra Guldbæk køre til centralskolen. - Det er imidlertid forkert, oplyser kommunens skolekommissionsformand, pastor Knud Knudsen. Paa et møde den 15. december i 1954 fremgik det klart, at der ville blive etableret kørsel til centralskolen, hvis skoledirektionen kan godkende det som tilskudsberettiget. Det har ikke været søgt for Guldbæks vedkommende, men flere andre landsbyer i kommunen er bevilget kørsel. Derfor er det udelukkende en formsag ogsaa at skaffe tilskud til kørsel og dermed etablere kørsel for de børn, der bor i Guldbæk"

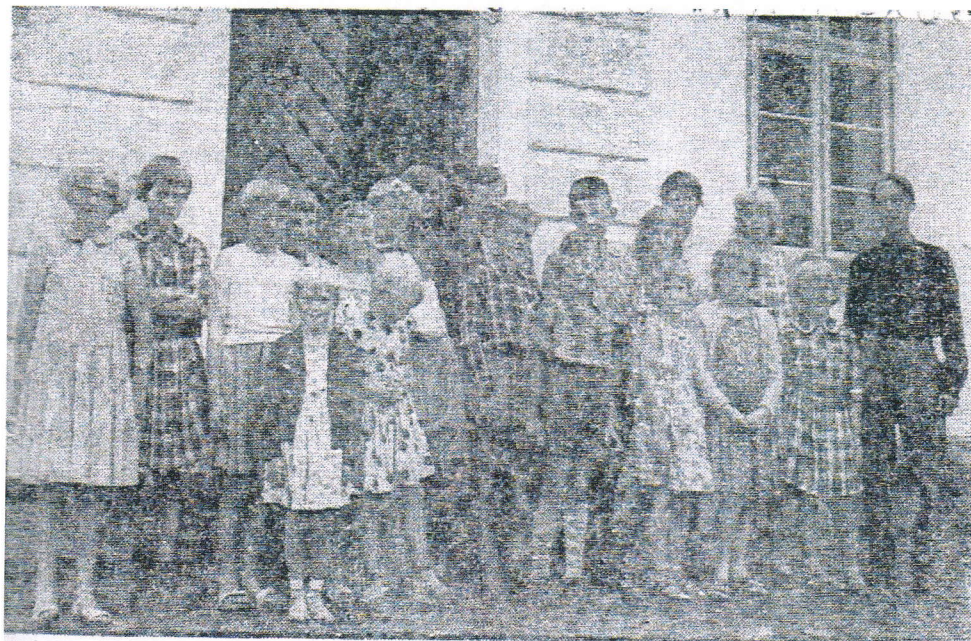
Beslutningen om skolekørsel til Godthåb konfirmerede sognerådet på et møde 10. juni 1959.

Efterfølgende kunne avisen referere:

"En af grundene til, at sammenholdet kunne manifesteres så effektivt var, at skolen var blevet den traditionelle ramme om kursusvirksomhed, møder og familiesammenkomster i sorg og glæde. Desuden føler de ældste af beboerne særligt for skolen, fordi de selv var med til at køre materialerne sammen, da den opførtes."

Første skoledag. August 1959

Skolen startede op i august 1959 med 18 elever og lærerparret Knud og Agnes Andersen. Friskolens første bestyrelsesformand var én af initiativtagerne, Jens Dollerup Nielsen. Han løftede denne opgave for Friskolen fra 1959 til 1970. På de øvrige bestyrelsesposter var Ansgar Munk (næstformand), Poul Larsen (kasserer), Alfred Buus, Poul Buus.

De indmeldte 18 elever sammen med friskolelærerparret Knud Andersen fotograferet udenfor den nyoprettede friskole i Guldbæk. Bygningen er den gamle kommuneskole, som en kreds af beboere købte.

På billedet ses fra venstre :

(Bagerst): Rittta Kragelund, Laura Buus, Kirsten Jensen, Jane Sørensen, Grethe Buus, Lisbeth Nørholm, Else Dollerup, Lasse Andersen, Mikkel Andersen, Jens Buus, Fru Andersen, Muddi (Ulla) Andersen, Søsser (Kirsten) Andersen, Hr Andersen
(Forrest)
Elisabeth Larsen, Inger Nielsen, Arne Kragelund, Eva Dollerup, Kathrine Nielsen, Britta Buus

3 De første år som friskole (1959-69)

Bygningerne huser såvel lærebolig som skolelokaler. Knud og Agnes Andersen bor her med deres fire børn fra starten i 1959 og til oktober 1962, hvor lærerparret Else og Svend Aage Gindeberg afløser Knud og Agnes Andersen.

I ansættelseskontrakten mellem bestyrelsen for friskolen og Gindeberg er opgaverne bl.a. anført som:

"...lærerparret påtager sig den fornødne undervisning i alle fag, herunder forberedelse til realklasserne i sprog og matematik.....besørger rengøringen, alm. vedligehold, små reparationer, fyring og stiller køkkenet til rådighed når dette er nødvendigt i forbindelse med møder og andre sammenkomster"

Elevtallet svinger i 60'erne mellem 11 og 20 elever. Undervisningen blev varetaget af Svend Aage Gindeberg, således at 4. - 7. klasse blev undervist fra kl 7:30 – 12:00 og de mindste fra kl 13:00-16:00. Efter 7. klasse overgik eleverne typisk til Skipper Clement Skolen i Aalborg til enten 8.-9. klasse eller på realafdelingen.

Om undervisningen på Guldbæk Friskole udtaler Sv. Aage Gindeberg til Stiftstidende i marts 1967:

"Vor eneste chance og ret til at eksistere er, at vi formår at undervise børnene individuelt. Med kun 16 elever spændende over grundskolens syv årgange, kan jeg sørge for, at de mest lærenemme helt får lov til at udfolde sig og for, at ingen tvinges til at følge klassen gennem svært stof, som han ikke forstår"

Skolen var præget af et Grundvig-Koldsk grundsyn på læring, og der var i perioden stor fokus på såvel den daglige undervisning med udgangspunkt i eleverne, som på at skabe en friskole, der var en aktiv del af såvel lokalsamfundet som de Himmerlandske Friskoler.

Udflugter og lejrskoler

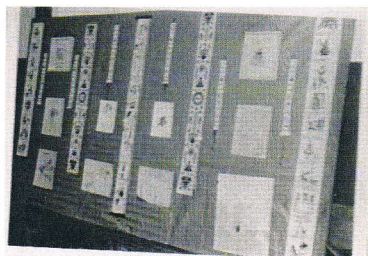
I Else Gindebergs scrapbog fra perioden 1962 til 1981 kan vi se mange billeder fra udflugter og lejrture, som allerede i 60'erne var en væsentlig del af et skoleår på Guldbæk Friskole. Ture til Bramslev Bakker, Rebild, Lille Vildmosen, telttur til Fyn og tur til Bornholm.

Billede af elever fra Guldbæk Friskole på Bornholm 1964

Afslutning af skoleåret

Ved afslutning af skoleåret var der tradition for, at forældrene deltog i undervisningen, og at elevarbejderne fra det afsluttende skoleår blev udstillet, herunder såvel boglige/skriftlige opgaver som kreative. På billederne herunder ses broderede klokkestreng, puder kladdehæfter med skriftlige opgaver udstillet i 1964.

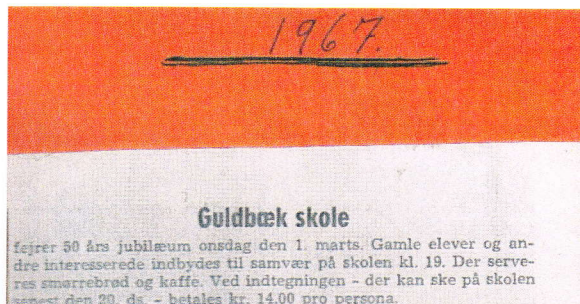
Året blev endvidere afsluttet med en generalforsamling og afsluttende kaffebord i lærerparrets lejlighed. Fra avisudklip fra 1965 kan det læses, at punkterne på årets agenda var den forestående (tiltrængte) renovering af skolen, skolens økonomi samt, hvorledes en lille skole kan knytte og bevare en "naturlig og menneskelig" kontakt til hjemmene. (Det lyder jo genkendeligt – selv i 2009)

Ombygning, modernisering og vedligeholdelse

I 1965 gennemgik skolen en omfattende renovering for i alt 50.000kr. Dette indbefattede modernisering af lærerboligen, installation af centralvarme (oliefyr), forbedring af sanitære forhold, indretning af faglokale til sløjd og ikke mindst etablering af en håndboldbane og en atletikbane.

I 1967 kunne skolen fejre bygningernes 50 års jubilæum. Dette skete onsdag den 1. marts 1967, hvor gamle elever og andre interesserede var indbudt til samvær på skolen.

Det hårde arbejde med at få øget elevtallet lykkedes sidst i 60'erne, og der blev behov for yderligere lærerkræfter. Fra skoleåret 68/69 blev lærerinde Ingrid Gruhn ansat. Hun blev det efterfølgende skoleår afløst af lærerinde Ellen Greve, som var ansat på skolen i perioden 1969-81.

4 Udvikling og nye initiativer (1970-79)

Etablering af Guldbæk Legestue og stigende elevtal

1970'erne bød på stigende elevtal og ansættelse af nye lærerkræfter, således var der i skoleåret 73/74 ansat to lærere ud over Gindeberg. En væsentlig årsag til den stigende elevtilgang kan tilskrives et initiativ fra Else Gindeberg, som i 1971 opstartede en ugentlig legestue for de 3-5 årige. Interessen var større end forventet og 36 børn mødte op den første gang 16. september 1971. Legestuen var hver fredag fra kl. 14-16, og de 10 kr. om måneden gik til materialer, legetøj "og en skilling til de skolebørn som hjælper til."

Elevtallet i skoleåret 1970/1971 var kommet over 20 elever, og med et godt grundlag i legestuen, ekstra lærerkræfter og moderniserede bygninger, kunne elevtallet uden problemer stige gennem 70'erne. Midt i 70'erne var elevtallet over 25, og i skoleåret 74/75 var der behov for endnu en ansættelse således, der nu var ansat 3 lærer foruden skolelederparret.

Skoleskemaet fra 1975/76 ses herunder. Skemaet er at finde i den scrapbog, som Else Gindeberg har samlet fra familiens mange år i Guldbæk.

1975/76	Mandag	Tirsdag	Onsdag	torsdag	fredag
7,30 - 8,15	5-7 regn 3-4 geografi	5-7 regn 3-4 religion	5-7 regn. 3-4 hist.	5-7 m/dansk 3-4 biologi	5-7 regn. 3-4 skrivn.
8,25-- 9,10	5-7 engelsk 3-4 dansk	5-7 geografi 3-4 dansk	5-7 m/dansk 3-4 dansk	5-7 geografi 3-4 dansk	5-7 engelsk 3-4 geografi
9,20 - 10,05	5-7 dansk 3-4 regn.	5-7 dansk 3-4 regning	5-7 dansk 3-4 regn	5-7 dansk 3-4 regn.	5-7 dansk 3-4 regn.
10,15 - 11,00	5-7 fysik 3-4 m/dansk håndarbejde 1-2	3-7 gymnastik 1-2 regn.	5-7 hist. 3-4 m/dansk 1-2 håndarb.	5-7 hist. 3-4 formning	5-7 tysk 1-4 sang
11,20 - 12,05	5-7 skrivning 1-2 regning	5-7 biologi 3-4 håndarbejde 1-2 formning	5-7 fysik 3-4 håndarbejde 1-2 regn.	5-7 orientering 1-2 formning	3-7 gymnastik 1-2 regn.
12,15 - 13,00	5-7 sløjd 1-2 dansk	5-7 sløjd 1-2 dansk	3-4 sløjd 1-2 dansk 1-2	5-7 regning 1-2 dansk	3-4 sløjd 1-2 gymnastik
13,10 - 13,55	1-2 religion	1-2 skrivning	1-2 gymnastik	1-2 fortælling	

Temaundervisning, som vi kender det i dag, var ikke at finde på skemaet, men i juni 1979 var der emneuge om stenalderen, og der blev bygget stenalderhytter og lavet mad over ildsted.

I februar 1978 udtaler Else Gindeberg til avisen, at skolen har ca. 30 elever samt en ugentlig legestue med deltagelse af 30 børn i alderen 3-5 år.

Guldbæk Friskole på landkortet

Svend Aage Gindeberg engagerede sig i "De Himmerlandske Friskoler", hvor han i en periode bestred posten som sekretær i bestyrelsen. Der var aktiviteter indenfor såvel idræt, kultur som sang og musik, og Guldbæk Friskole var en aktiv deltager i de forskellige arrangementer. Også i dag er friskolen en del af dette stærke netværk.

De Himmerlandske Friskoler bestod i 1979 af friskolerne i Klim, Egense, Støvring, Skørbæk, Veggerby, Vilsted, Søttrup, Haubro, Vildblæs og Guldbæk.

Til Himmerlandske Friskoler.
Bestyrelsen for "De Himmerlandske Friskoler" har afholdt bestyrelsesmøde med konstituering:

Formand: Knud H. Jørgensen,	Støvring
Næstformand: Ejgil Nehr,	Søttrup
Kasserer: Johs. Bruun Hansen,	Vindblæs
Sekretær: Sv. Aa. Gindeberg,	Guldbæk
Scrapbøgerer: Tove Egekvist,	Haubro

Udvalgene:

Idrætsudvalget: Sv. Aa. Gindeberg, Knud H. J., og Torben Findal (Søttrup)

Kulturudvalget: Tove Findal, Felle Skat N., Lisbeth Halgård, Viha Jørgensen.

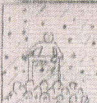

Orienteringsløb arr. af Hans Halgård (Skørbæk-Ejdrup) i samarbejde m. idrætsudv.

KALENDEREN

Vinterstævne: Onsdag d. 7. febr. kl. 19.30 på Støvring Friskole (Højskoleens sal). Taler: forstuder Aage Laumark, Støvring Højekole.

Møde/Konferens for skolerne's bestyrelser: Lørdag d. 17. febr. kl. 9.30 på Guldbæk Friskole. Friskolekonsulent Jens Chr. Jensen, Fåborg kommer og underviser.

Sangstævnet: Fredag d. 23. marts på Vindblæs Friskole.

Idrætsstævne: Tirsdag d. 19. juni på Haubro Friskole (ungdomsskolens stadion).

Orienteringsløb: Medio september (nærmere senere).

Efterårsstævne: Ultimo september på Egense Friskole.

Således kunne man i avisen den 14. juni 1971 læse, at 300 himmerlandske friskoleelever var til idrætsstævne i Veggerby. I de store holddiscipliner deltog vi ikke, hertil var vi for små, men Agnethe Nielsen fra 7. klasse og Mogens Kristensen fra 3. klasse tog medaljer hjem til Guldbæk i disciplinerne længdespring og boldkast.

Aktiviteter omkring skolen

Præcist som i dag, var grundlaget for friskolen og ikke mindst økonomien, at forældrekrædsen og lokalsamfundet bidrog aktivt og engageret på forskellig vis. Det være sig rengøring og vedligeholdelse af skolen, arbejdsdage, som vi kender det i dag, var også dengang på kalenderen, og den knappe økonomi blev suppleret gennem dels ansøgning af fonde og gennem arrangementer som eksempelvis loppemarked. I 1978 var der over en længere periode indsamlet "lopper", og resultatet af en lang dag med loppemarked var 7000 kr. til skolens trængte pengekasse.

Økonomien blev også dengang støttet gennem ansøgning fra fonde, og flere gange har Jyllands Postens Fond bidraget bl.a. til forbedring af legepladsen.

Uenighed om læreransættelse

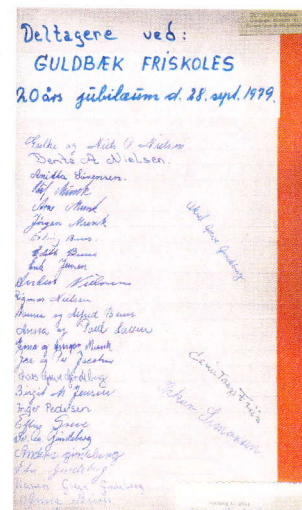
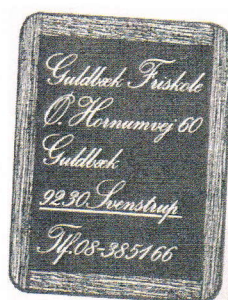
I skoleåret 1978/79 opstod der stor uenighed i bestyrelsen omkring en læreransættelse. Situationen udviklede sig, og tre bestyrelsesmedlemmer forlod skolen og tog deres i alt fire børn med sig. En kritisk situation for så lille en skole.

Om denne konflikt stod der at læse i avisen, at årsagen var en diskussion af ansættelse af en seminarieuddannet lærer eller en kendt men ikke uddannet medarbejder, og ansættelsesproceduren blev kritiseret af de uenige bestyrelsesmedlemmer. Udmeldingen af de fire elever havde nær betydet, at der alligevel ikke var behov for den forventede ansættelse, men alt faldt heldigvis på plads igen. Formand Per Rolandsen citeres: "...og det er bestemt ikke en døds-kamp friskolen kæmper. Tværtimod. Vi havde et problem, som nu er løst, og den forældrekræds, vi har nu, er meget positive og gør alt for, at vores lokale skole skal bestå". Han kunne endvidere berette, at man havde ansøgt Støvring kommune om at få oprettet en SFO ordning, i lighed med andre skoler, hvilket hurtigt herefter blev en realitet.

Konflikter som denne, der udspringer fra forskellige holdninger blandt stærkt engagerede forældre/ lærere, opstår ind imellem på en lille friskole, hvor indflydelsen er stor. Det er ofte kritisk for skolen, idet hver enkelt forældre/elev betyder meget for skolen, elevtallet og sammenhængskraft i og omkring skolen. Heldigvis ender det sjældent som her, hvor parterne skilles.

20 års jubilæum

1979 var så året, hvor der kunne fejres 20 års jubilæum. Også dengang blev friskolens "gamle" elever, forældre samt byens borgere inviteret til fest. Skolen bød på "osteanretning, 1 glas vin og kaffe" til i alt 35 kr. pr. kuvert.

5 Krisetider og sammenhængskræfter (1980-93)

80'erne starter med fortsat udvikling, et elevtal på 28 samt en legestue, som nu tæller to hold med 17 børn på hvert. Foråret 1980 byder på skolefest med 30 voksne og 35 børn til tunfiskesalat og underholdning fra alle eleverne.

-7-
Vi var med skolen på
udflugt. Vi kørte med bus
til Endelsboen. Der havde
vi i gemmen et hul i et
gammelt træ. Så gik vi
og til skovbunden og der var
med ad nogle træer der
var spore. Så gik vi hen
til fiskekæden og spillede
mad. (1) Dagligt gik vi og
til en hytte, der var mange
gamle ting: en særlig, et
flag, og en kiste og en
Så gik vi hen til en sten
hvor vi sad og fik en
is (1) Vi havde stik og
og så gik med os hen
på den anden side
af vejen, der så vi nogle
møllesten. Vi kørte med
bus til Thingbæk kalkmine
men her gik lyset ud.
En halv time efter kom
to børn med lampe-lygter
og så kørte vi hjem.
Lene

Efter sommerferien var der aktiviteter med de øvrige friskoler i Himmerland og ikke mindst en mindeværdig tur til Troldeskoven og Thingbæk kalkmine.

Ole Nielsen fra Thingbæk Kalkmine måtte efterfølgende sende et brev til skolen, hvor han dybt beklagede at strømmen gik, og børnene derfor måtte stå ½ time i totalt mørke, og forsikrede at elektrikerens nu havde fået løst problemet således, at det ikke ville ske igen!

Fra scrapbogen har vi denne "øjnvidne beretning"

Gindebergs farvel

I Januar 1981 meddelte Else og Svend Aage Gindeberg, at de efter 18 år på Guldbæk Friskole forlader Guldbæk fra skoleårets slutning. En lang årrække med mange aktiviteter og initiativer er slut.

Scrapbogen gemmer på flere avisudklip fra tiden omkring skolelederskiftet. Heraf fremgår det, at årsagen dels var, at skolen havde udviklet sig gennem tiden og efterhånden ikke var den samme skole som tidligere. Udviklingen havde betydet, at mange i forældrekredsen valgte at flytte børnene fra friskolen til større skoler allerede fra 4.-5. klasse. Man savnede undervisning af de større elever, og der var i forældrekredsen ikke længere den samme opbakning som tidligere til det oprindelige fundament og ideer skolen byggede på.

12. Juni 1981 tog Guldbæk afsked med familien Gindeberg ved et arrangement på skolen.

Friskole har ændret grundlag og leder tager afsked med den

GULDBÆK: - Hvis ideen bag en friskole forsvinder, så forsvinder friskolen og friskolelederen også, siger Sv. Aage Gindeberg, der efter 19 år som leder af Guldbæk friskole flytter fra egnen til en ny stilling som lærer ved Gylling efterskole syd for Odder. Hans kone, Else Gindeberg, er blevet ansat samme sted.

Sv. Aage Gindeberg opsagde i foråret sin stilling som skoleleder ved friskolen i Guldbæk, da han ikke fandt, at skolen længer byggede på det fundament og de ideer

bejdet mellem en friskoles leder, bestyrelse og forældre-kreds bygger først og fremmest på tillid, betoner Sv. Aage Gindeberg. Føler én af parterne, at denne tillid ikke er til stede, må den naturlige konsekvens være, at det er lederen, der flytter, da man jo ikke kan flytte en skole.

- En væsentlig side ved friskolens virke er forældrekredsen, og dens indflydelse. Jeg har altid været tilhænger af direkte og stor forældreindflydelse på børnenes skolegang. Men hvis denne ind-

havsmand til både legestue og eftermiddagspæning af børnene på friskolen.

Begge initiativer har imødekommet et stort behov hos Guldbæk-borgerne. Else Gindeberg modtager stadigvæk forespørgsler vedrørende legestuetilbuddet på friskolen.

Else og Sv. Aage Gindeberg finder, at tilflytningen til Guldbæk har ændret grundlaget for friskolen.

- Lokalsamfundet har ændret sig, og er ikke det

samme som det, vi flyttede til i sin tid, siger de.

- Det vi oprindeligt blev ansat til, findes ikke længer, og derfor har vi valgt at flytte på et tidspunkt, hvor det kan ske i bedste forståelse med friskolens bestyrelse og forældre-kreds.

- Hvis en friskole ikke er et reelt alternativ til folkeskolen, har den ingen eksistensberettigelse, siger Else og Sv. Aage Gindeberg og tilføjer:

- Vi vil komme til at savne mange her i Guldbæk.

Friskolens leder går af efter 18 år

GULDBÆK: Else og Svend Aage Gindeberg har meddelt friskolens bestyrelse, at de forlader Guldbæk Friskole efter dette skoleår.

Svend Aage Gindeberg har været leder af skolen i over 18 år, og Else Gindeberg har blandt andet arrangeret legestue for de yngste Guldbæk-borgere.

Svend Aage Gindeberg forlader skolen, fordi de fleste af skolens elever går i 1.-4. klasse, og han har i nogen tid følt det utilfredsstillende kun at undervise de yngste årsgange.

- Vi har meddelt forældre-kredsen vores opsigelse med meget langt varsel, fordi vi ønsker, at forældre-kredsen skal have tid til at ansætte en leder, der positivt vil samarbejde med skolens forældre-kreds, oplyser Else og Svend Aage Gindeberg.

Formanden for friskolens bestyrelse, Per Rolandsen, bekræfter, at Svend Aage Gindeberg forlader skolen. I bestyrelsen arbejdes i øjeblikket med timetallet for næste skoleår samt ny lærersættelser. Begge dele ventes afklaret på et kommende bestyrelsesmøde.

GULDBÆK.

Fredag den 12. juni kl. 19.30 er der »takke af-aften« på Guldbæk Friskole, da Sv. A. Gindeberg forlader skolen ved skoleårets udløb. Alle er meget velkomne til at deltage, og tilmelding kan nås endnu. - Ring til skolens bestyrelse på tlf. 38 52 66, 38 55 62 eller 38 55 63.

Ny skoleleder er Børge Thellufsen

Med Gindebergs afsked forlod også lærerinde Inger Greve Friskolen, og bestyrelsen stod nu med den opgave, at sætte et helt nyt lærerhold. Gindeberg blev i 1981 afløst af tidligere viceskoleinspektør Børge Thellufsen, Skansevejens skole i Nørresundby, og Connie Maibrith Jensen blev ansat til at videreføre den populære legestue, som Else Gindeberg havde bygget op. Skolen erklærer i avisen, at man fremover vil "følge den mere folkeskoleorienterede linje"

Guldbæk Friskole bliver frem over kun for de små

GULDBÆK: Bestyrelsen for Guldbæk Friskole har i samarbejde med forældre-kredsen drøjet konsekvensen af, at mange elever overflyttes til folkeskolen fra 5. klasse, hvor undervisningen i fremmedsprog begynder.

overgang til folkeskolen, ligesom begynderundervisningen i engelsk kan harmoniseres med den tilsvarende undervisning på Øster Hornum skole, som modtager de fleste elever fra friskolen.

Konkret er der truffet aftale med Øster Hornum skole om, at der bruges samme læ-

Ved siden af undervisningen har Guldbæk Friskole haft tilbud om legestue til børnene under børnehavklassesalderen. Endvidere har der været pædagogisk forberedelse for eleverne efter skoletid, hvor lærerne har fungeret som fritidspædagoger.

Der har fra forældreside

Den nye linje betød også, at man fra bestyrelsens side besluttede, at skolen kun skulle gå fra børnehavklassen til og med 5. klasse., hvorefter eleverne typisk blev flyttet til Øster Hornum skole.

Man ønskede ikke undervisning ved samlæsning af klasserne, og så den store aldersspredning og heraf nødvendigheden

af samlæsning som et problem for skolen. Bestyrelsesformanden erkender, at elevtallet for 1981/82 bliver minimalt, men at det giver tid til omlægning af skolens linje. Man har drøftet muligheden for etablering af børnehaven, men fundet det urealistisk grundet de fysiske og pædagogiske rammer.

Elevtallet udvikler sig imidlertid kritisk op gennem 80'erne. Dorethe Bager, som bliver bestyrelsesformand i 1986 beretter, at det hurtigt står klart, at der skal kæmpes, hvis skolen skal overleve. I 1988 er elevtallet faldet til blot 12 elever og Børge Thellufsen vælger at søge nye udfordringer. Bestyrelsen måtte trække i arbejdstøjet. Det var et valg mellem at lukke skolen eller finde en løsning på det faldende elevtal. Som så mange andre forretningsmæssige kriser, blev fundamentet til en løsning skabt omkring formandens køkkenbord! Der var hurtig enighed om, at der skulle kæmpes for overlevelse. Bygningerne havde man jo, og der var akkumuleret en vis friværddi at arbejde med.

Man undersøgte og vurderede på den lokale demografi og mente nok, at der i fremtiden var børn nok til at fylde den lille friskole. Dernæst var ideen at skabe en god fødekæde til skolen, altså i stil med Else Gindebergs idé i 70'erne, at skabe kontakt til de yngste borgere i området. En rundspørge viste stor interesse for projektet, og der kom således en del børn fra 4-6 års alderen. I første omgang blev løsningen en integreret børnehaven / børnehaveklasse, som havde til huse i skolens bygninger. Der var i starten ingen tilskud til børnene, så det var skolens økonomi som også bar omkostningerne for børnehaven, men det var en investering for fremtiden. Etablering af en "børnehaven" under skolens vinger, blev starten til en ny tid, men arbejdet var endnu ikke færdigt, og der blev trukket mange vekslere på ansatte, bestyrelsen og en gruppe af engagerede forældre som kæmpede for deres lokale skole.

Ved juletid 1990 var der atter krise omkring børnehaven, idet de offentlige tilskud til skolen faldt væsentligt, og en formel børnehaven med eget kommunalt tilskud var en nødvendighed. Bestyrelsen mødte da op på kontoret hos Støvrings Borgmester Kjeld Jensen, for at diskutere mulighederne for kommunalt tilskud. Mødet faldt positivt ud for Guldbæks nye børnehaven, måske fordi det kunne være en vanskelig opgave for kommunen, at finde plads i de eksisterende institutioner til børnene fra Guldbæk. I starten var tilskuddet minimalt, men gennem ihærdigt samarbejde med kommunen kom tilskuddet op i samme størrelsesorden som for de kommunale børnehaver. Børnehaven fungerede under skolens ledelse og i skolens lokaler – det var først i 1994, at vi købte pavillonen, som vi kender den i dag.

I 1988 valgte Børge Thellufsen som nævnt, at stoppe sit virke på friskolen, og bestyrelsen måtte i gang med at finde en ny friskoleleder.

H.C. Jessen ansættes som skoleleder i 1988

Fra 1989 har vi et lille hæfte, som fortæller om skolen og dagligdagen med SFO og pasning af de mindste. Herunder ses lidt udklip fra hæftet:

2

Hvem er vi?

Først og fremmest er vi børnenes egen skole. En lille selvejende skole. Et godt alternativ til den almindelige folkeskole. Som forældre til børnene i Guldbæk Friskole har man stor indflydelse på skolen og dens miljø. Som forældre er det også trygt at vide, at den lille skole har bestået siden 1959.

Det, at skolen er åben for forældrene, som forøvrigt deltager aktivt i både vedligeholdelse og praktiske arrangementer, gør, at børnene føler en naturlig sammenhæng mellem skole og hjem. Børn, forældre og lærere kender hinanden gennem mange andre situationer end lige netop undervisningen. Den lille skole med det nære miljø giver den bedste betingelse for at børnene finder sammen på tværs af alder og køn i et velfungerende socialt samvær. I Guldbæk Friskole kender vi ikke til mobning, lærere og elever er sammen hele dagen, leg og undervisning foregår indenfor rimelige rammer, som giver børnene tryghed og lyst til at udfolde sig, ligesom det giver lærere og pædagoger mulighed for at følge med i, hvad der foregår, og tage eventuelle dårlige situationer op, så de gennem samtale og forståelse bliver vendt positivt.

4

Al undervisning foregår mellem kl. 8.00 og 14.00 - (børnehavklasse dog mellem kl. 9.00 og 12.00).

Frier følger folkeskolens.

Alle børn har mulighed for at deltage i ekskursioner, på lejrskole og i teaterbesøg.

Alle børn undervises i svømning hver uge gennem hele skoleforløbet. Svømmetimerne gør lykke, og børnene bliver transporteret til og fra svømmehal i bus.

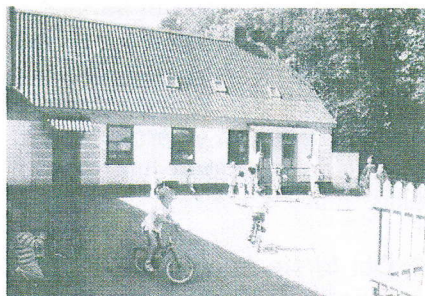
Der gives ingen karakterer, men gennem hele skoletiden bliver der afholdt orienterende foreldremøder. Men såvel forældre som lærere kan til enhver tid tage kontakt til hinanden, såfremt der er behov herfor.

Første klasse bliver undervist for sig i dansk/matematik, men ellers er børnene sammen på tværs af klassetrin i alle timer.

Vore børn har alle fået en meget fin medtagelse på de skoler, hvor de har fortsat deres skolegang, på grund af deres frie, åbne og positive indstilling og deres solide skolekundskaber.

3

Hvad kan vi?

Guldbæk Friskole er opdelt i 2 grene, som dog til dagligt fungerer som én helhed, nemlig:

1. Skoledelen (1. klasse til og med 5. klasse - vi forventer at have 6. og 7. klasse i løbet af 2 år).
2. Den integrerede børnehaveklasse/pasningsordningen.

1. Skoledelen

Skolens undervisning varetages af velkvalificerede lærere, og skolen er ikke bundet til nogen speciel retning, hverken politisk eller religiøs. Dansk og matematik er de bærende fag, og takket være den lille klassevotient kan der gives en individuel undervisning, der tager hensyn til det enkelte barns evner og behov. Samme fag og pensum som i folkeskolen.

5

2. Integreret børnehaveklasse/pasningsordning

Allerede fra 4-års alderen har dit barn mulighed for at finde tryghed i det miljø det skal færdes i - de næste 10 år. Den integrerede børnehaveklasse deler lokaler med pasningsordningen, således at de mindste er i de samme rammer fra de bliver afleveret til de bliver hentet igen. Her foregår leg og undervisning på samme niveau som i almindelig børnehave. De store børnehaveklassebørn (6 år) har nogle separate undervisningstimer, hvor undervisningen foregår på et højere niveau, således at deres lyst til stadigt større udfordringer bliver tilgodeset.

Har dit barn brug for at blive på skolen udover det skemalagte timestal, er der tilbud om pasningsordning. Pasningsordningen åbner kl. 7.00 og lukker kl. 17.00. I den tid børnene er i pasningsordningen er de under opsyn af pædagogisk personale. De voksne er til stede, de sætter de nødvendige grænser og giver den nødvendige støtte, men lader ellers børnene udfolde sig i fri leg. Naturfugvis

Perioden 1988 – 1994 lader vi H.C. Jessen selv berette om. Vi har fået nedenstående skildring af en svær periode i friskolens historie, hvor skolen starter med kun 12 elever:

I 1988 blev jeg ansat som skoleleder ved Guldbæk Friskole. Skolen havde kun 12 elever, Børge havde sagt op, og elevtallet truede med en nedlæggelse. Den nye bestyrelse besluttede at satse på en videreførelse ved at oprette en børnehave og en fritidsordning sammen med skoledelen.

Desuden havde forældregruppen et sammenhold og et stærkt ønske om at engagere sig i en videreførelse af skolen. Vi ansatte Lise som leder af børnehave og fritidsdel, og siden Jytte som medhjælp. Derudover var der yderligere 1 lærer på deltid.

Det første år gik godt. Forældrene og personalet arbejdede hårdt og målrettet på genopbygningen. Både tankemæssigt og fysisk. Mod slutningen af året opstod en vis uro, som førte til opsigelse af den anden lærer og udmeldelse af enkelte elever. Men der kom også både nye elever og børn i børnehaven. Andet år konsolideres situationen, så der var ca. 16 elever og 8-9 børn i børnehaven. Der blev lagt planer for skolens fysiske udseende og arbejdet meget hårdt med dette. Forældregruppen stillede altid op til såvel arbejde som morskab. Og det sidste blev der mere og mere af, efterhånden som alle lærte hinanden meget bedre at kende. Der opstod en klub med madlavning for mænd. Denne omfattede også mænd uden børn på skolen. Der blev holdt fester for såvel børn med forældre, som for forældre alene. Skolens bygninger blev sat i stand og ændret.

Legepladsen og skoven blev der også arbejdet på. Projekter manglede vi aldrig. Der opstod faktisk en meget stærk "vi-følelse". Vi havde en basar. Der blev indført en fast skolekomedie en gang årligt. Vi begyndte at tage på en 3-dages sommerlejr hvert år. Med alle børnene. Personalet fik en fast kontakt til gruppen af "Himmerlandske Friskoler", og i dette regi tog vi initiativ til oprettelse af en skoleledergruppe, som skulle virke til inspiration for hinanden, samt til afklaring af faktuelle vanskeligheder.

Det var dog ikke idel lykke. Ind imellem opstod der situationer, som var vanskelige at tackle, og som førte til vrede og udmeldelser, når en uenighed ikke syntes at kunne løses i mindelighed. Vanskelighederne kunne også hænge sammen med en eller flere udmeldelser, som kunne true det ministerielle krav om antal af elever. Hvor længe kunne vi have dispensation derfra? Ville vi kunne få en sådan nogle år senere, efter at elevtallet havde været over nogle år? Nogle elever flyttede jo også, da vi kun kunne tilbyde undervisning til 5 kl.. Nogle flyttede til andre egne. Kunne vi ikke fastholde elverne til 7.kl.? Dette blev et fast mål for hele perioden jeg var der.

Min tanke med at søge en sådan stilling havde været, at en lille skole havde nogle muligheder for at blive en tryk rugekasse for børnene i de første skoleår. Desuden havde jeg tænkt, at et mindre samfund behøvede en skole for at fastholde sammenhængskraften.

Det var mit håb, at en sådan ville føre til, at befolkningen i byen ville komme til at lære hinanden bedre at kende, så der kunne opstå et sammenhold og en følelse af fællesskab. Det var min klare oplevelse, at det rent faktisk gik sådan. Folk engagerede sig, bekendtskaber blev til venskaber, og det store fælles arbejde rystede folk sammen.

Gennem årene voksede skolen. Mange børn kom og gik, men støt steg elevtallet og antallet af børn i børnehaven. De sidste år jeg var der blev det ikke nødvendigt at tænke i dispensationer for elevtal. Men alt dette havde kostet penge. Så bestyrelsen kæmpede hele tiden med økonomien, som ofte så sørgelig ud.

Også dette lykkedes det dog at holde sammen.

For mig førte 6 år på denne måde til, at jeg var tappet for kræfter. Og i 1994 besluttede jeg at sige op, for at prøve et arbejde med knap så mange udfordringer. Jeg havde oplevet 6 fantastiske år, som havde givet mig en stor glæde, en stor del frustrationer, og en oplevelse for livet.

Tak for det. Hermed mange gode ønsker for fremtiden.

Hans Chr. N. Jessen

6 Nye tider – tilbage til idegrundlaget (1994-2009)

Efter en periode med manglende afklaring omkring skolen idegrundlag og pædagogiske linje, hårdt arbejde for at få genskabt et bæredygtigt fundament og en solid fødekæde til skolen, blev 90'erne tidspunktet for en ny start. Som H.C. Jessen skriver, har det været hårdt arbejde at få skabt den nødvendige sammenhængskraft i lokalsamfundet, og i 1994 overlader han opgaven til Gitte Landbo, som året forinden blev ansat som lærer på skolen. Gitte havde der forinden arbejdet 7 år som lærer på Grønland.

"Eventyret om et skoleår anno 2004",

Der var så dejligt ude på landet. Solen skinnede ned på den lille friskole, som netop den dag havde 1. skoledag. Træerne stod så grønne og viftede med deres smukke grene i den lette vind. Forventningsfulde forældre ventede spændt foran skolens hvidmalede bygninger. Jo, der kom den – hestevognen - smukt pyntet med friske bøgegrene, sommerblomster og flag, og ganske fyldt med glade, forventningsfulde børn med tornystre pakket og klar til at tage fat på et nyt lærdommens år. Hos nogle af børnene tindrede øjnene mere end hos andre. Det var de børn der som skolebørn skulle ind i den hvide bygning for allerførste gang. Oh, hvilken fryd, hvilken forventning!

På trappen stod en af lærerne og betragtede de glade børn. Nu skulle de i gang igen. Han nød tanken om oplevelserne der ventede forude. De trange rammer til trods var det daglige samvær med børnene kilde til uendelig megen glæde – og til tider udfordring, heldigvis, for det havde han også brug for.

Han lod tankerne glide tilbage et øjeblik. Hvor havde det været tiltrængt med den lange sommerferie, men der havde også ligget en travl tid forud. De havde været vidt omkring i det halve år, der var gået siden nytåret blev skudt ind. Rejst med Marco Polo fra Italien til Kina, fundet Silkevejen og dykket ned i den gamle kinesiske kultur og tilegnet sig viden om gammel tid.

Han betragtede børnene, som sprang ned fra hestevognen og efter et par hurtige klap på de store trækheste pilede ind i skolegården til de ventende forældre.

Hvor var de vokset de børn – nogle af dem næsten en meter – faktisk var det en fantastisk oplevelse sådan år efter år at følge børnene i deres udvikling. Lige pludselig kunne de bare læse, skrive og regne – ja, det gjaldt selvfølgelig ikke alle, nogle skulle virkelig slide i det, men så meget større glæde når det så lykkedes for dem. Og så dygtige de blev til at tage sig af yngre børn og hjælpe hinanden.

Hvordan var det nu efter påske – jo der stod trolde på programmet – trolde af alle slags, og skoven blev brugt flittigt. Og Tolne skov i juni i 5 dage. Ja, vel var Tolne ikke Venedig, men alligevel et besøg værd. Ja, faktisk så havde de jo tænkt sig at drage til Tolne igen dette år, endnu en god ting at se frem til.

Nu var tiden inde til at ringe med den gamle håndbetjente klokke, som hver dag flere

gange om dagen kaldte børnene fra leg til arbejde. Samling med morgensange og velkomst fra den gamle skoleleder. Utroligt at hun kunne blive ved år efter år, men selvfølgelig – det ene år lignede aldrig det andet og indtil videre var hun da vist ikke stivnet i gamle vaner og sæder. Trængte klaveret ikke til at blive stemt igen – eller var det blot pianisten?

En time senere stod læreren igen på trappen – denne gang udklædt som Zeus omgivet af Pallas Athene, Herakles m.fl. og med udsigt til oraklet i Delfi. Ude på den smalle landsbyvej løb en sportsklædt løber frem og tilbage med en olympisk fakkel – den nye lærer, som unægtelig fandt det højst besynderligt at skulle møde børn og forældre for første gang – forpustet og ikklædt shorts. Spændende med en ny samarbejdspartner. Børnene aflagde højtideligt en olympisk ed og det nye tema var i gang.

Efterårsstormen ruskede i udhænget over indgangen – hullerne i det lille tag var nyligt repareret og godt det samme, ellers havde det måske ikke kunnet modstå den voldsomme blæst. Inde i den lille hvide skole var folk stimlet sammen – og varmt var det der inden døre thi pladsen var trang. Alle vegne rundt omkring var mennesker store og små og alle ville de have mad. Inde i det lune køkken var der stillet an og det med de varmeste og mest eksotiske retter fra de sydlige himmelstrøg. Græsk aften! Børnene stod frem og viste enhver hvad de havde tilegnet sig af viden og forældrene klappede begejstret. Læreren stod bagerst i lokalet – også han var stolt! Tænk hvad de børn kunne præstere dersom de følte derfor. Det var dog mageløst, - ja nogle gange ligefrem imponerende

En skam var det, at den nye lærer ikke havde stået distancen. Hun skulle dog have oplevet afslutningen såvel som begyndelsen, men sådan skulle det nu ikke være. Heldigvis var Jakob trådt til da det var nødvendigt, og han havde klaret opgaven med bravour. Man kunne sandelig godt mærke at han var gammel Guldbæk elev – en imponant ung mand. Nu var så også hans tid forbi, for efter ferien skulle læreren byde velkommen til endnu en ny kollega – bare det så gik bedre denne gang. Læreren trak ubemærket ud i gården. Derude stod allerede flere folk som stille havde trukket ud for at nyde en smule tobak. Han lånte en cigaret – han kunne lide at ryge en gang i mellem – og forsøgte at tænde i den skarpe vind. Puh det var allerede råkoldt. Bare folk nu ikke smed tobaksrester rundt omkring, for så blev det nok ham der skulle rydde op dagen efter. Og det ville der nok ikke være tid til for alle børnene skulle røre kroppen med forskellige legemsøvelser denne sidste dag før efterårets ferie. Sjæl og legeme – ja begge dele skulle passes, det var indlysende. På Dalum – Danmarks første højskole – havde det sjælelige været i højsædet, da han blevet sendt derned for at lære sig om arbejdets sikkerhed. I tiden fremover ville der være vigtige ting at tage fat på - ganske interessant. Nu viftede den gamle med armene – det var tid at gå ind igen.

Kirkeklokkerne ringede til samling i den lille landsbykirke. Himlen var let overskyet og solen kiggede af og til ud mellem de lyse vinterskyer. Beboerne i landsbyen kiggede undrende op mod kirken på bakken. Hvorfor mon klokkerne kimedede nu i dag – var det da ikke lørdag? Jo såmænd, og usædvanligt var det da også som folk strømmede mod kirken denne vinterlørdag i december. Men det var også en usædvanlig Gudstjeneste som kirkeklokkerne kaldte sammen til - en børnenes Gudstjeneste, for netop denne lørdag havde børn fra Guldbæk længe beredt sig på og set frem til – ja nogle måske ligefrem set frem til at få overstået. Læreren havde travlt med at ordne og arrangere og gøre alle og alt klar til det forestående. Snart var alle på plads – med teksten prentet inde i hovedet, de små hænder knuget fast om hverandre og de smukke billeder ordnet i rækkefølge, så at intet skulle gå galt.

Læreren satte sig på den forreste bænk i kirken. Nu må det briste eller bære, tænkte han, men gid alt går vel. Orgelet bruste og alle istemte dagens første salme.

Tænk at det allerede er jul, hvor tiden dog rinder hastigt, tænkte læreren under sangen. Nys var det efterår og nu synger året allerede på sidste vers. Det var endda godt at børnene blev fotograferede i september måned ellers kunne man nemt glemme hvordan de forud var. Ja, vi glemmer hurtigt. Monstro børnene glemmer hvad de har lært med samme fart. Mine egne kloge og oplysende ord fra geografiens verden kan vel ikke være helt spildt, eller kan de? Havde den gamle ikke berettet at hun af og til blev opsøgt af for længst udgåede elever, som huskede dette eller hint som de var blevet undervist i og som mange år efter randt dem ihu. Så kunne alt nok ikke være forgæves, men jo alligevel svært at måle.

Præsten trådte frem og begyndte på sin tale – eller hed det prædiken? Derefter endnu en salme. Læreren lod blikket løbe rundt i kirken. De var her alle, de kære kolleger. Den gamle helt afslappet, men i dag var det jo heller ikke hende der holdt for, og Anne Charlotte med den tykke mave – hun måtte vel trænge til en pause, men et helt år, det ville han nok ikke selv have valgt. Unge Tanja – altid parat til at yde en indsats – også nu sad hun parat til at hjælpe. Og Annemarie, den nye, som var faldet til, - jo det tegnede godt. Det er dog mange fruentimmere, jeg takker min Gud for Martin, min sjæleven, tænkte læreren, idet han vendte blikket mod altertavlen. Det gik jo godt og de blev langsomt flere og flere i den lille skole, men ville de blive ved med at have plads nok? Nye bygninger kunne vel nok gavne blot det ikke gik ud over ånden som herskede i de gamle. De måtte se tiden an, det gik ikke an at risikere noget.

Nu varede det ikke længe – børnene begyndte at sidde lidt uroligt på bænkerne – ville gerne i gang, være færdige, så resten af dagen kunne nydes uden nervøsitet. Hjemme på den lille hvide skole ventede Susan og Iben med det pyntede juletræ, juletræsdansen, frikadellerne og de dejlige poser med godter – jo der var grund til glæde. Glæde over julen, over børnene, over fællesskabet, ja over selve livet. Nu lød tonerne fra salmens sidste verselinier – det var tid. Læreren rejste sig stille.

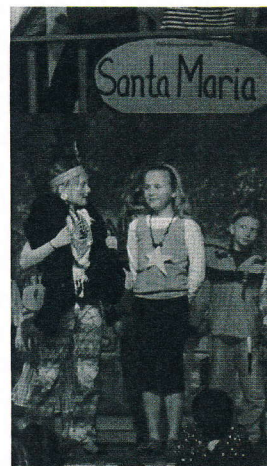
Gitte Landbo.

Krybbespil i Øster Hornum kirke

Can-Can til forårsfesten

Columbus tema-afslutning

Temastart: "Olympiade"

Ca. 50 troldeskolebørn og børnehavebørn gøres klar til byfestoptog i Øster Hornum.

Ovennævnte var Gittes beretning på Generalforsamlingen 2004, og den lille historie fortæller på bedste måde om årets gang på friskolen i starten af det nye årtusinde. Om perioden fra 1994 til i dag skriver Gitte Landbo endvidere:

Guldbæk Friskole 1994-2009

I perioden fra 1994 op til i dag har skolen selvsagt udviklet sig en del som en naturlig følge af udviklingen i samfundet, og der er gennem årene sket tiltag og ændringer, som gør, at vi i dag står med en skole, som ser lidt anderledes ud, end den gjorde for 15 år siden.

Som én af de væsentlige ting må nævnes udarbejdelsen af et egentligt værdigrundlag for skolen, som foregik i 1994-95. Mange diskussioner og lang tid gik med at finde ud af hvad der skulle lægges vægt på, hvad var praksis og holdninger i forvejen, og hvordan kunne vi få det udtrykt kort og præcist. Et stort og vigtigt arbejde som tog lang tid, og som heldigvis holder også i dag. Skolen er erklæret Grundtvig-Koldsk og arbejder ud fra dette grundlag. Et andet meget vigtigt arbejde foregik i 1995-96, hvor dele af den daværende lærergruppe og jeg arbejdede med at ændre undervisningsformen, således at vi kunne skabe større helhed og sammenhæng mellem de enkelte fag, give eleverne et større medansvar for egen læring og optimere elevernes færdigheder i at søge og formidle information og viden. Dette arbejde resulterede i indførelsen af Temaundervisning på Guldbæk Friskole i august 1996 – dog først efter et forældre-stormøde, hvor det blev vedtaget at give lærerne et år til at prøve denne nye undervisningsform. En del var meget skeptiske, men da der skulle evalueres året efter, var alle meget positive. Temaundervisningen fungerer i dag efter de samme overordnede mål og principper, selv om selve organiseringen og arbejdsformen er undervejs ændret og søgt forbedret flere gange.

Temaafslutning: Gasolin og 70'erne

På koloni 2004: Kongebakken

Idégrundlag og målsætning

Guldbæk Friskole er en Grundtvig-Koldsk friskole, der lægger vægt på:

At udnytte den fordel, der ligger i det nære miljø og den lave klassekvotient og derved opnå optimale betingelser for det enkelte barn i undervisningen.

At boglige og praktisk/musiske fag vægtes ligeligt for således at udvikle flest mulige sider af det enkelte barn.

At dansk/nordisk kulturtradition – sang, fortælling og kulturelle overleveringer bevares.

Et tæt samarbejde mellem skole og hjem.

Et overskueligt og hjemligt miljø, hvor alle kan føle sig trygge,

At være et sted, hvor alle kan føle sig frie og gensidigt påvirke hinanden til at yde i et fællesskab, nyde af fællesskabet og acceptere hinandens forskelligheder.

At være en levende skole, der til stadighed er bevidst om samfundets udvikling.

Guldbæk Friskole er en skole med mange traditioner. Nogle traditioner rækker langt tilbage i tid, såsom hestevognen 1. skoledag, juletræsfesten, skolefest med optræden af alle elever, en uges koloni hvert år for alle børn og den årlige fællesudflugt for skole og børnehave samt forældre. Andre traditioner er indført i min tid som leder som f.eks. krybbespillet i Ø.Hornum Kirke i forbindelse med juletræsfesten, juleværksteder for børnene, forældre festen (uden børn), udenlandsrejse i 6.-7. klasse, sidste skoledag, forældrearrangementer med fremlæggelser af tema et par gange om året samt 7. kl.'s projektfremlæggelse. Vores daglige morgensamling med fortælling og sange, var da jeg begyndte på skolen i 1992 en ugentlig samling, hvor vi sang og havde mulighed for at meddele os til hinanden. Dette ændrede sig i 1994 til en daglig morgensang og en ugentlig fortælletime. Den form morgensamlingen har i dag, nemlig morgensange, meddelelser og fortælling relateret til den aktuelle temaundervisning, blev indført i 1998-99.

I 1995 fik skolen sin første computer – en ældre én af slagsen med tekstprogrammet WordPerfect – og jeg husker tydeligt mine første kampe med at forstå hvordan den virkede og de spørgsmål den stillede mig, og de gange hvor jeg kom til at svare forkert og derved slettede mange timers arbejde. I dag kan skolen - eller i alt fald administrationen - ikke fungere uden IT, og skolen investerede bare sidste år mere end 80.000 kr. i at få "maskinparken" bare nogenlunde up-to-date. Vi har i dag trådløst netværk over hele skolen, 10 bærbare og 4 stationære pc'ere til eleverne samt pc'ere til personale og kontor. Alt indberettes i dag over nettet og vedligeholdelse af IT-udstyr udgør en større og større post på budgettet.

Skolens elevtal har alle dens leveår været kilde til bekymring – nogle år mere end andre. De sidste 10 år har vi haft et rimeligt stabilt elevtal mellem 40 og 50, hvilket er fint til de fysiske rammer og for de pædagogiske udfordringer, men lige i underkanten hvis man tager de økonomiske briller på.

Set over perioden er udviklingen positiv, eftersom 1994 bød på 32 skoleelever og 12-15 børnehavebørn og vi i dag har 41 skolebørn og 20 børnehavebørn. Børnehavens organisatoriske liv har været lidt omtumlet – først var den bare en del af skolen, så blev den udskilt som

selvstændig institution og fik egen bygning og egen ledelse, derefter fælles administrativ ledelse med skolen, og i dag er børnehaven og skolen én institution, dog med hver sin pædagogiske ledelse.

Elevtal handler ikke bare om undervisningens kvalitet og skolens værdigrundlag. Det handler i lige så høj grad om synlighed, PR og "kundeunderlag". Mange ting har været forsøgt gennem årene for at gøre skolen mere synlig i lokalsamfundet og gøre opmærksom på hvad den kan tilbyde. Det drejer sig om annoncering, artikler i aviser, åbent-hus dag, deltagelse i mange forskellige arrangementer og udvalg i kommunalt regi eller i nabobyerne. Måske er det bare for svært at formidle, hvad det i virkeligheden er børn og forældre får hos os udover en kvalificeret og inspirerende undervisning og et nært samarbejde. I alt fald er det ikke strømmet til med elever uanset hvilke tiltag, der har været forsøgt. Og godt det samme, siger jeg, når jeg har lagt de økonomiske briller, for det er jo stedets kendetegn og styrke, at vi ikke er flere end at alle børn og voksne bliver set, hørt og mærket hver eneste dag året rundt, og at hver enkel er betydningsfuld og vigtig for fællesskabet.

Følelsen af det for et barn kan mærkes – nu eller i fremtiden – men man skal være her for at opleve det.

Gitte Landbo
skoleleder

7 Fremtid med stabilitet og visioner (2009..)

Mange problemstillinger går igen og igen, når der kigges 50 år tilbage – og de tilbagevendende problemer med elevtal, økonomi, synliggørelse og tilknytning til forældregruppen vil med stor sandsynlighed også være at finde på vores dagsorden i fremtiden - måske suppleret med en udfordring eller to, herunder bl.a. den nye folkeskolestruktur, hjemmesideopdatering og intranet.

Men med et entydigt idegrundlag og en klar pædagogisk linje godt krydret med en personalestab, der kan få ordene til handling samt en stærk forældreopbakning, er det nødvendige grundlag til stede for, at vi fortsat kan have en unik skolemulighed på Guldbæk Friskole.

Nye familier kommer til området, hvilket glædeligvis også betyder nye børn kommer til både børnehave og skole – den bedste markedsføring af vores lille sted er derfor det gode ry, de gode oplevelser for vores børn og forældre samt vi til stadighed er på forkant med udviklingen i vores undervisning og pædagogiske gøren.

Hvert barn giver muligheder og også udfordringer – og disse udfordringer drejer sig bl.a. om plads, hvilket i 2008 betød afholdelse af et fremtidsværksted, hvor alle områdets borgere blev inviteret til dialog omkring et fælleshus. Dette arrangement har i dag udmøntet sig i et skitseprojekt til et "mulighedernes hus", da det viste sig at være et overvældende bredt ønske om, at Guldbæk Friskole også er andet end "kun" en skole og en børnehave, men et sted med muligheder og hvor der er liv og aktivitet også uden for vores skoles normale åbningstid. Helt i den ånd som har været gennem 50 år.

Der er brandvarme ildsjæle blandt forældregruppen, som smitter af på de øvrige borgere og omverdenen, som kan se potentialerne i vores egen guldklump og på denne måde give byen et nyt løft. Rigtig spændende er det og kigges der i krystalkuglen, så er det også nu det skal føres ud i livet... For svigter vi fødekædens første led, så er det ikke let at holde gang i hjulene. Else Gindeberg var den første som så, at der må skabes et godt grundlag nederst i fødekæden – i 70'erne med en legestue, som i 80'erne blev videreført til en børnehave. Et hus med nye muligheder for vores børnehavebørn, der kan friste en enkelt eller tre, der blot normalt passerer igennem, ville jo ikke være så dårlig en start.

Ønske og planer om en ny børnehave har være højt på bestyrelsens arbejdsplaner flere gange de sidste 10-15 år, men med købet af nabogrunden i 2008, og en stor opbakning og interesse for at skabe et hus som med mange funktioner og formål, ikke bare for skolen men for hele byen, som i fællesskab har dannet ideerne.

Nu er det "blot" tilbage at vise, at det man i Guldbæk med viljestyrke og sammenhold kunne i 1915-17, også kan gøres i dag!

Vi vil altid være en lille skole, hvor engagerede forældre til stadighed er nødvendigt for overlevelse. Og som alt andet sjældent og kostbart, er det skrøbeligt. Det så vi i 80'erne, hvor skolen overlevede, fordi nogle stærke forældre / borgere ville det.

De seneste 10 år har givet en nødvendig stabilitet, hvilket er meget positivt og bringer glæde, giver grobund for entusiasme og gåpåmod samt vilje til at tage fat på de kommende 50 år udelukkende for vi kan forblive et unikt sted.

En stor tak til.....

Lokalhistorisk arkiv i Øster Hornum: Niels Nørgaard Nielsen for tidligere udgivelser omkring friskolen – særligt alt historie fra den oprindelige skole.

Familien Gindeberg, i særdeleshed Else Gindeberg, som har samlet den fantastiske scrapbog Dorethe Bager, H.C. Jessen, lærer Annemette Nielsen, bestyrelsesformand Anita Jepsen og skoleleder Gitte Landbo for input til dette jubilæumsskrift.

Redaktion: Merete J Sørensen / Gitte Landbo

(publikationen findes endvidere i PDF format på skolen hjemmeside www.guldbaek-friskole.dk)